

trebne. Monopol zato ne znači pocenitve, marveč občutno podražitev študija, kar bo zlasti težko, zadevalo tiste sloje naroda, ki že danes jedva zmagujejo stroške za šolanje otrok. Po svojem bistvu nasprotuje monopolizaciji načelu demokracije, razpis s predvidenimi posebnimi knjigami za posamezne predmete pa načelu koncentracije. Izvajanje obeh teh dveh načel zahteva samo zakon o narodnih šolah v svojem § 44. Tudi se določbe, ki veljajo v razpisu za srbohrvaščino ne morejo kratkoma aplikirati na slovenščino.

Ker uvedeni monopol ne more koristiti narodni šoli in njenemu razvoju, se izjavljamo člani upravnega in nadzornega odbora in predsedniki sreskih društev JUU, sekcije Ljubljana kot predstavniki učiteljskega stanu v dravski banovini, da se preklicite natečaj ministrstva prosvete in ukinete zakon o monopolu.

Organizacijske zadeve.

V nadaljnjem omenja tov. Kumelj tudi anketni odbor za sestavo učnih knjig, ki je bil osnovan v smislu skupščinskega sklepa.

V zvezi z znižanjem prejemkov se je pojavila po nekaterih društvih tudi zahteva za znižanje članarine. Nekatera društva so jela tudi nakazovati, da sekciji in centrali okrajno članarino. Zadevo je sekcija pojasnila v posebni okrožnici, v kateri je stavila dve alternativni: ali naj se skliče izredna skupščina, ki naj bi rešila to vprašanje, oziroma naj potpi članstvo z dosedanjimi dajatvami do redne skupščine. Za izredno skupščino so se izjavila le štiri društva, ostala so za dosedanjim članarino do redne skupščine.

Napadi na učiteljstvo in njegovo organizacijo so se v zadnjem času zelo pomnožili. S tem v zvezi je tudi zaščita članstva, ki kaže prav nazorno, kako nujno nam je potrebno, da dobimo pravičen, disciplinski postopek. Ugotavlja, da bi vse ovadbe proti učiteljstvu takoj prenehale, če bi vsakdo bil odgovoren za navedbe, ter bi bilo učitelju dovoljeno, da sme oviaditelja tožiti, ako se disciplinsko ugotovi, da je ovadba neutemeljena.

ZANIMIVA INTERPELACIJA.

Po končanem poročilu tajnika tov. Kumlja je stavil tov. Josip Lapajne na predsednika zanimivo interpelacijo, v kateri vpraša, ali so še v veljavi odredbe in odloki nanašajoči se na učiteljevo šolsko in izvenšolsko delo, ki so bili izdani v preteklih letih. Odloke je tudi citiral in prosil, naj se ugotovi, če se s spremembami režimov sami ob sebi ukinjajo tudi vladne odredbe.

Telovadni tečaj za učiteljice

Letošnje božične počitnice je priredila banska uprava v Ljubljani tečaj za poučevanje telovadbe po novem učnem načrtu.

Telovadba je v osnovni šoli predmet, katerega se otroci najbolj veselijo, učitelji pa najbolj boje. Neprimerna telovadnica (če jo šola sploh ima), težko vzdrževanje discipline, šibko učiteljevo zdravje, v prvi vrsti pa nezadostno poznavanje moderne telovadne snovi in metodike so glavni razlogi, da učitelj tako rad zamenja telovadno uro s katerikoli drugim predmetom. Pa tudi nič čudnega ni to: kar spomnimo se na tisto duhomorno ekserciranje, katero je stara šola imenovala telovadba! Vse kaj drugega pa je telovadba, kakor jo zamišlja moderna pedagogika v smislu strnjenejšega pouka in delovne šole. Nič več utrjuječega vježbanja zgolj telesnih sil, temveč izraz življenja, življenja, stremeljenja k skladnosti v telesnem zdravju in duhovni moči, sredstvo duševnega doživljanja. Tako pojmuje telovadbo danes vzgojitelj, učitelj, psiholog, zdravnik in športnik. Zato so prireditelji omenjenega telovadnega tečaja povabili kot predavatelje naše najboljše strokovnjake in praktike: prof. Čopč je predaval o psihologiji telovadnega pouka, zdravnik dr. Miš o prvi pomoči v telovadnici, zdravstvena svetovalka dr. Šimčeva o higieni v šoli in zdravstvenih razvadah dece, strok. učit. Vodetova o telovadnem poučevanju in vzgajanju telesno in duševno zaostalih otrok, prof. Trdinova in Bajžljeva o snovi osnovnošolske telovadbe, prof. Jeras o Tyrševem sokolskem sestavu. Tečaj je bil v zornem urejeni telovadnici drž. učiteljske šole, kjer so udeleženci tudi hospitirali pri telovadnem pouku vadniških učenk vseh razredov. Vsi predavatelji so pri svojih teoretičnih in praktičnih izvajanjih zajemali snov z vidika modernega pojmovanja, prodornega socialnega gledanja ter ozkega spajanja svoje stroke z živim življenjem. Zato so dosegli svoj cilj v polni meri. Zbudili so v učiteljih smisel in veselje za pouk telovadbe po sodobni metodi. Prepričali so jih, da je tak pouk telovadbe za učitelja in učence mnogo zanimivejši, kakor prejšnji način, da ni pri tem potrebna mnogo telovadnega orodja ali celo sploh nič, saj se telovadba lahko vrši povsod, v telovadnici ali na šolskem dvorišču, v šolski sobi ali pod milim nebom. Povsod je telovadno orodje že pripravljeno: klop, stol, posekano debló, veja na drevesu, kol, lestev, palica, žoga, iz krp itd. Primerne igre, mirne ali razigrane, koraknice in recitacije, kola in rajanja, posnemajoče gibe — vse in povsod lahko učitelj izvaja tako, da se pri vsaki učni uri sistematično predelajo gibe vsega telesa ter razvije vse otrokove duševne sile, in to ob najmanjšem naporu učiteljevem.

Lojze Zupanc:

»Kuferaši«

Poznam pisatelja. Grd človek je. Nekoe je namreč napisal pripovedko o postanku zeljarskega mesta in življenju zeljarskih meščanov. Zanimiva je ta pripovedka. Še v čitanke bi jo lahko natisnili, da bi jo solarčki čitali, če bi le ne bila pohujšljiva. Pa ne le pohujšljiva, tudi opravičljiva je. Saj ga danes menda ni nikjer človeka, ki bi ne vedel, da je zeljarsko mesto osredke vseh mogočih čednosti in pobožnosti. Sploh — kiné nebeški! Pa mislite, da je tisti onegavi pisatelj le šeepe tega omenil v svoji pripovedki? Kaj šel se tega ni omenil, da je zelje že prastara industrija zeljarskega mesta in da so meščani še ponosni, če jih kdo ozmerja z zeljarji.

Pa lahko bi mu odpustili ta naglavni greh, ko bi se le ne bil pregrešil zoper osmo božjo zapoved. Pa ti gre, mrcina neveljava, in ti prastaremu zeljarskemu mestu vzdene ime — Bobojedistan!

Ampak to še ni vse. Ne samo to, da je temu mestu vzdal ime po svoji vseči, zanašal se je pozabil opisati tudi druge imenitosti — če po njegovem povem — bobojedistanskega mesta. Prosim, saj Bobojedistanec se na vse zadnje lahko tudi brez njega popraska in zakolnejo: »Harduš, kaj pa nebotičnik, pa Greta Garbo, a? Ali mislite, da je to kakšna suha figa mršava, he. Res je že na vse zadnje, da je naš nebotičnik v primeri s kakšnim ameriškim pravcati tičnik in da naša Greta Garbo ni kakšna filmska, ampak

Tov. Dimnik je pripomnil, da bo zadevo predložil gospodu prosvetnemu ministru, ki je, edino kompetenten, dati odgovor na ta vprašanja. Poudaril je tudi, da je v načelu to zadevo že iznesel na merodajnih mestih, kjer uvidevajo, da je stalnost učiteljstva edini izhod iz takega stanja.

NADALJNJA DEBATA.

Razvila se je precej živahna debata, v katero so posegli tov. Roš, Sestan, Dimnik in Lapajne. V zvezi z različni očitki napram učiteljstvu je bilo sklenjeno na predlog tov. Roša, naj se zbere material kot dokazilo, da se je od učiteljstva, posebno za časa volitev, več zahtevalo, nego bi se smelo.

Bilo je tudi govora o depolitizaciji šolstva, ter se je ugotovilo, stališče učiteljskega združenja, ki je vsebovano v eni sami zahtevi: šolo je treba ločiti od politične uprave.

BLAGAJNISKO POROČILO.

Blagajnik tov. Grum je opozarjal predsednike na pravočasno pošiljanje članskih seznamov in mesečnih prijav, ki omogoča pravilno in redno dostavljanje listov članstvu. Nato je podal pregledno sliko dohodkov in izdatkov sekcije JUU za dravsko banovino in prosil predsednike, da naj skušajo izvesti pri društvih redno plačevanje članarine, predvsem pa naj apelirajo na društvenih zborovanjih na vse šolske upravitelje in upraviteljice, da poravnajo dolgovce, ki jih imajo krajevni šolski odbori za »Popotnika«. Velike vsote denarja, ki so zapopadene v teh dolgovi, nam nikakor ne dopuščajo rednega plačevanja naših obveznosti. Če bi članstvo v polnem obsegu izvršilo dolžnosti napram sekciji, bi bilo nemogoče, da bi dolg tako narastel.

Po poročilu blagajnika se je razvila kratka debata. Tov. Sestan je predlagal, naj bi se osnoval pri sekciji stalen fond za zaščito članstva.

Tov. Hočevar je prosil, naj se pošljejo sreskim društvom seznanila dolžnikov »Popotnika«, da jih bodo društva na zborovanjih opozorila na nujnost plačila. V debato so posegli še drugi tovariši, nakar je bil izvoljen poseben odbor za sestavo spomenice. Zbor predsednikov je pooblastil odbor, da sestavi spomenico v njegovem imenu in jo nato izroči vodstvu sekcije, ki jo bo predložilo vsem merodajnim činiteljem.

S tem je bil dnevi red izčrpan in predsednik je zbor zaključil.

Tečaja se je udeležilo okoli trideset učiteljic iz vseh krajev dravske banovine. Bile so največini mlajše učiteljice, katerim je modern način telovadnega pouka deloma že itak znan z učiteljskega. Vendar so slišale toliko novega, da je tečaj tudi njim pomenil veliko pridobitev. Še večjega pomena bi bilo to za starejše učiteljice. Marsikatera bi se bila rada priključila in se seznanila z novodobno telovadbo, pa se je ustavila ob malodušnem pomisleku: prestara sem, preokorna, to je za mlada dekleta! Toda ko bi bila vendar le prišla v letošnji tečaj, bi bila dobila povsem drugačno, vedro in mikavno sliko o pouku in poučevanju telovadbe, pa tudi o svoji telovadni sposobnosti.

Debate in pogovori, ki so se razvijali med udeleženkami po vsakem predavanju in praktičnem vježbanju ter so posegali v marsi-

katero prevažno vprašanje šolske in vzgojne prakse, so jasno potrdili, kako ozeke je spoj telovadbe s celotnim življenjem in delom v šoli. Uspeh, katerega je dosegel ta tečaj, je najlepši dokaz priznanja predavateljem in prirediteljem, pa tudi najjasnejši dokaz potrebe takih tečajev, zlasti za starejše učiteljstvo.

(Pripominjam naj, da imamo tudi v naši pedagogični literaturi vzorno delo Ivana Bajžlje: Vesele ure, ki je izšlo v založbi Učit. tiskarne. Knjiga obsega snov za I. r. in daje pa učitelju mnogo prekoristnih napotkov za pouk telovadbe v vseh razredih. Nekateri stvari, zlasti igre, se lahko uporabijo tudi v višjih razredih. Knjigo toplo priporočam učiteljstvu kot pomožno knjigo pri šolski telovadbi in za sokolsko dečo.)

Pavla Hočevarjeva.

Splošne vesti

Čuvajmo Jugoslavijo, da rešimo brate v robstvu!

Društvo »Bran-i-bor« — osrednji odbor v Ljubljani.

Dr. Fran Novak, predsednik.

Dr. Jože Dekleva, tajnik.

RESOLUCIJA SLUŠATELJEV »VIŠJE PEDAGOŠKE ŠOLE V ZAGREBU«

Radi težkega položaja, v katerem se danes nahajajo naše meščanske šole in njeni učitelji, je na svoji redni letni skupščini »Udruženje slušateljev višje pedagoške šole v Zagrebu« sestavilo sledečo resolucijo:

1. Čim hitreje naj se izvrši reforma meščanske šole z izdajo novega, sodobnim potrebam ustrežajočega zakona za meščanske šole in čim hitreje naj se publicira že izgotovljeni novi učni načrt za meščanske šole.
2. Meščanske šole naj se izenačijo z ostalimi nižjimi srednjimi šolami in učencem meščanskih šol naj se dovoli prehod v srednje in učiteljske šole.
3. Učiteljem meščanskih šol naj se po zakonu odredi grupacija od IX.—IV./1 položajne grupe zaključno.
4. Diplomirani slušatelji »Višje pedagoške šole« naj se takoj nastavijo kot učitelji meščanskih šol, a ne kot učitelji osnovnih šol, kakor se je to do sedaj prakticiralo.
5. Na meščanske šole naj se postavljajo samo diplomirani slušatelji »Višje pedagoške šole«, a ne učitelji osnovnih in meščanskih šol.
6. Študij na »Višji pedagoški šoli« naj se podaljša na štiri leta.
7. Na »Višjo pedagoško šolo« naj se sprejemajo tudi učitelji s prav dobro službeno oceno, kar je zabilog tudi rektorat »Višje pedagoške šole« v Zagrebu in je sprejel »Glavni prosvetni svet« v Beogradu na svoji seji.

V Zagrebu, dne 28. januarja 1936.

Tajnik:

Predsednik:

Vrtačnik, I. r.

Omerhodžić Ahmed I. r.

Cisti

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

v starokatoliško cerkev, piše »Volksstimme« od 6. II.

— I Radio ima na Češkoslovaškem že 5000 šol. (»Volksstimme« od 6. II.)

— I O pogrebu tov. Hrena prinaša »Mariborski večernik« od 5. II. 4 kolone dolg članek. Kratko notico povzema po »Jutru« tudi »Domoljub« od 5. II.

— I Prekoračeni proračun za šolsko zgradbo v magdalenskem predmestju je daljši članek v »Mariborskem večerniku« od 30. I. kot odgovor na tozadeven članek v »Slovincu«.

čisto navadna kolporterska diva, oboje pa le imamo, hja!»

»Vsega tega si jaz nisem izmislil, pa tega tudi vedel nisem, četudi sem se rodil v Bobojedistanu. Pa mi je oni dan pripovedoval te zanimivosti prijatelj Tonino, ki je nekje iz Dalmacije doma, pa je prišel na neko bobojedistansko šolo po službeni potrebi učiti srbskohrvatskoslovenski jezik.

Midva o volku — volk iz šume! Proti nama prihitel vsa zasopljena kolporterka, kričeč: »Kupite in čitajte »Bobojedistanske Novice«! Senzacija. Krivice popravljene! Osebné zadeve objavljené! Jok in škripanje z zobmi! Kupite, kupite!»

»Vidiš, to je bobojedistanska Greta Garbo!« mi je Tonino zavpil v uho, da je prevpil kolporterkin krik. »Halo, semkaj, kupim!»

Mimo je pritekel paglavec: »Hej, Greta Garbo,« je zavpil, »danes imaš pa salamsko dolga ušesa!»

Brž se je okrenila: »Prav imaš. Moja ušesa, tvoja pamet — cel osel!« In se mu je pokazala jezika. Potlej je odhitela dalje, venomer kričeč:

»Krivice... senzacija... zadeve... škripanje z zobmi!»

Tonino je preganil časopis. Nekoliko sekund je strel vanj, nenadoma pa je prišel mrmrati: »Kuferaši, kuferaši...«

»Kaj praviš?»

»Kuferaši! Evo jih! Spet bo stara pesem ko pred leti: kufre gor, kufre dol, kufri, kufri, kufri!»

Začudil sem se, da pozna bobojedistansko kroniko in takšnih potankostih ter poba-

ral: »Kako neki, da se tako dobro spoznaš v pretekle razmere bobojedistanskega mesta?»

»Eh, vidiš,« je odvrnil. »Tale bobojedistanski dramaturg je fant od fare. Da nam ni dolgčas po narodnem blagu, nas od časa do časa pogosti s kakšnimi »Hlapci«, hm...«

»Ampak, takšne stvari so se preživele,« sem mu navidez ugovarjal. »V današnjih dneh niso več aktualne.«

»Ti praviš tako?« se je začudil. »Prosim pogledaj: kuferaši!« In pogladil je z roko po časopisni strani.

Nenadoma pa je uprl vame svoje črne oči: »Ali si že čital najnovejšo Vidmarjevo knjigo »Moj pogled na svet«?»

»Pravkar čitam.«

In zavzel je pozo pridigajočega apostola, rekoč:

»Vidiš, tamkaj lahko čitaš na strani 46 sledeče: Kdor si domišlja, da res lahko ugotovi, kateri vlak stoji, se zelo moti. Res je, v odnosu do postaje ne opazimo premikanja. Zato sklepamo, da mirujemo. A kdo nam pravi, da postaja miruje? Ali morda ni res, da sicer postaja na zemlji trdno stoji in da drvi zemlja sama po prostoru z ogromno histrostjo tridesetih kilometrov v sekundo? Ali ni res, da drvi naše sonce z vsemi svojimi otroki po grozni praznini nekam proti Herkulovemu ozvezdju, tudi z ogromno hitrostjo? Kaj pa, če se ogromna leča vseh zvezd našega svetovnega sistema, ki jo na našem nočnem nebu s strani vidimo kot Rimsko cesto, tudi premika po prostoru kot celota? Ali je res popolnoma izključeno, da se vsa ta premikanja tako čudno sestavljajo, da

koncem koncev vlak, ki teče po tračnicah, stoji, postaja in mi v mirujočem vlaku pa se premikamo?» —

»Torej se ne premikajo tvoji kuferaši, ampak mi, ki si domišljamo, da stojimo?« sem se začudil.

Tonino pa je skomignil z rameni: »Eh, vidiš, prijatelj, jaz tega ne razumem, ampak profesor Vidmar tako piše.«

»Prijatelj,« sem dejal, »pojdiva k njim in jih potolaživa z njegovim naukom. Morda jim bo lažje.«

In res sva zavila proti hiši, kjer so bili zbrani kuferaši in se pripravljali na turnejo. Tokrat kajpa ne na kakšno pevsko turnejo, a so kljub temu peli, močno, da so živketale šipe v oknih, ki so bila sicer zapahnjena, a je kljub temu silila na ulico lepa pesem:

»Oj, zdaj gremo, oj, zdaj gremo, nazaj še pridemo...«

Pred hišo je bila zbrana množica. Tisočglava. Ljudje so drug drugega zvedavo gledali in v očeh jim je stalo vprašanje: »Le kaj jim je, da so tako veseli...?«

Pesem je utihnila. Tisti čas pa so se odprla vrata in na cesto so se usuli kuferaši. Bila jih je dolga vrsta. Drug drugega so se držali za roko in tiho so stopali, po prstih, da bi ne vzbujali pozornosti.

Množica pa se je prestrašila te tihote. Odkrila se je ko na povelje, in svetle pleše so zablesčale v čemerem dan. Vse je bilo tiho in mirno ko za pogrebom, le onstran ceste je pel radio osamljeni duši veličastno pesem Te Deum. Sam Bog nebeški, vedi, katera radiofonska postaja na zemeljski obli je tisti čas oddajala svoj proram. — — —

—l Vsa dravska banovina naj bi prišla v najvišji draginski razred, za to se zavzema članek v »Slovenec« od 31. I.

—l O beračih, med katerimi je mnogo šolskih otrok piše »Domoljub« od 5. II.

—l Kriminalna statistika Slovenije kaže, da krivulja kriminalistike od 1. 1932. počasi pada. Največ je tatvin in izredno mnogo požarov. V kraju, kjer raste šmarica in v krajih, kjer kuhajo žganje je največ deliktov. (»Slovenec« od 31. I.)

—l »Slovenski učitelj« prinaša v 1-2. številki poleg pedagoških člankov tudi sestavek o šolah v Slovenskem Korotanu, poročilo o božičnem zborovanju »Slovske družbe« in Hladnikove pesmi, ki se nanašajo na njegovo preminitev.

—l O plačevanju kuluka piše »Slovenec« od 11. II. da je krivično, to, da morajo plačevati kuluk: japonski, civilni in vojaški uslužbenci, zlasti pokojenci, ki je zasebni namesteneec oproščen osebnega dela in plačila, najsi ima n. pr. kot bančni ravatelj na desetisoče mesečne plače.

—l Otroška policija, ki bo imela nalogo zmanjšati število otrok, kateri se preživljajo z beračenjem, se ustanovi v Beogradu (»Jutro« z dne 8. II.)

—l O učiteljskih zborovanjih raznih sreskih društev proroča »Slovenski narod« od 10. II.

—l Učiteljska gospodarska poslovalnica v Mariboru se je po sklepu občnega zbora razdružila in preselila v likvidacijo. (»Mariborski večernik« od 8. II.)

—l Dravska sekcija JUU toži »Slovenca«, piše »Jutro« od 7. II. Pri okrožnem sodišču sta bili vloženi 2 tožbi zaradi napadov »Slovenca« na učiteljstvo.

—l Dramo iz učiteljskega življenja je napisal pisatelj Ingolič. Drama, ki se imenuje »Zgrešene poti« so igrali te dni v Ptuj.

—l G. Zebot se je izjavil na shodu v Rušah, da so bili učitelji v prejšnjih režimih sami hlapci in priganjanci dočim se sedaj državni uradniki ne smejo mešati v politiko. (»Marib. večernik« od 7. II. — uvodnik.)

—l »Slovenec« utemeljuje učiteljske premetitve med drugim tako: Mnogo učiteljev je vsiljevalo ljudstvu svojega okoliša nazore, metode in intuicije, ki jih ljudstvo brezpozorno odklanja. To vsiljevanje je prestopalo je moralno dovoljene meje. Bili so dolgo kričali, izživčali in hlapci JNS — režima. V denuncijantstvu je korakalo učiteljstvo tedaj na čelu. V šolstvu je treba napraviti red in zablodenim pedagogom bo treba pokazati pot nazaj v šolo, zato premetitve. Sledi podrobnejša utemeljitev. Premeteni so bili nekateri, ker so denuncirali in ovažali svoje tovariše po krivem itd. Med grehi so navedene: spolne zablode, sleparije, pregrešitve nad lastnimi učenkami itd.

—l Učni uspehi ob prvem semestru na mariborskih drž. srednjih šolah so bili slabi. Izdelalo je 63%, padlo 37%. (»Marib. večernik« od 7. II.)

—l Enotne šolske knjige bodo uvedene na vseh osnovnih in srednjih šolah v državi že s prihodnjim šol. letom piše »Vreme«. (Po »Novi dobi« z dne 7. II.)

—l Poziv uredništva »Slovenca«, ki ga je prinesel list 9. II. se glasi: »Prosim, da se vsi učitelji in učiteljice, ki so pod prejšnjim režimom trpeli preganjanja in so se brezuspešno obrnili na JUU, vsaj v teku dveh dni osebno ali pismeno javijo uredništvu »Slovenca«. Tajnost zadržana.

—l Ob šestdesetletnici upravitelja Frana Cvetka je priobčil »Mariborski večernik« od 31. I. daljši članek.

—l Za radio na srednjih šolah v Češko-slovaški republiki, ki naj bi služil pri pouku se zavzemajo razni pedagogi. (»Pragerpresse« z dne 9. II.)

—l Profesor Brežnik — kraljev učitelj. Prestavljen je iz Ljubljane na gimnazijo v Beograd, da bo poučeval mlade našega kralja v nemščini. (»Glas naroda« od 11. II.)

—l V verskih šolah, na katoliškem Bavarskem, kjer je bilo vpisanih lani še 36.000 otrok, jih je letos le še 19.000. Vpliv hitlerjanstva se kaže tudi tu. (»Deutsche Zeitung« z dne 9. II.)

Učiteljski pravnik

—š Vprašanje F. M. Z. iz R. Ali je dovoljen in uradno priznan civilni zakon v vsej državi (za državne uradnike), ali pa samo v nekaterih krajih.

Odgovor. Civilni zakon ni priznan. Dovoljen je samo, če cerkev odkloni poroko (pri ateistih).

—š Vprašanje, Č.-G. Fr.-K. R. Kot poročena učiteljica-prilpnica, z možem, ki je brez vsakih dohodkov in živi z menoj v istem gospodinjstvu, ali se mi poleg stanarine in kurija odtegnejo še drugi dohodki od pripr. plače?

Odgovor. Ako dokažete v predpisani prijavi na bansko upravo, da nima Vaš mož dohodkov, se vam ne zmanjša pripravniška plača.

—k »Grlica«, revija za sodobno mladinsko glasbo, je izšla v celoti, sijajno opremljena, v platno vezana in priporočena od ministrstva prosvete (Br. 48.660, 11. XII. 1935) za vse šole in knjižnice. Cena v platno vezani knjigi je Din 180.— Pošilja se proti vnaprej plačani naročnini in poštadini ali po povzetju (poština 10 Din). Prodaja se tudi na 10 obrokov in stane Din 210.— Naročila na naslov: Srečko Kumar, Zagreb, Švearova 9/III.

Naša gospodarska organizacija

OKROŽNICA ZADRUGE »DOM UCITE-LJIC« V LJUBLJANI TOVARISICAM

V zadnjem času se je naš gmetni položaj poslabšal. To nas pa nikakor ne sme odvračati od naše zadruge, ker s tem bi slabile same sebe. Naš dom ravno nam hoče biti gmetna in moralna opora, ki je pa ne bomo dosegli brez žrtv. Izgubiti ne smemo nobene članice, pač pa skušajmo pridobiti čim več novih tovarišic, ker le na ta način smemo upati na uspeh.

Akcija za nabiranje kamnov potom me sečnih odtegljajev je v nekaterih srezih lepo uspela, iz posameznih pa ni bilo dosegaj nikakega odziva. Zato prosimo one tovarišice koverjenice, ki nam še niso vrnille nabiralnih pol s podpismi za kamne, naj to store najkasneje do Vel. noči t. l. Na učiteljskih zborovanjih agitirajte za našo stvar!

Pri pregledu blagajniških knjig se je ugotovilo, da veliko naših članic še ni zadostilo svoji dolžnosti in še niso poravnale letnega prispevka za l. 1934 in 35. Poslovanje zadruge je zvezano z velikimi izdatki, četudi dela ves odbor popolnoma brezplačno. Zadržno premoženje mora ostati nedotaknjeno, upravni stroški se morajo kriti iz letnih prispevkov, zato je redno plačevanje nujno potrebno.

Drage tovarišice! Težki časi nas ne smejo plašiti, nasprotno, čim večji pritisk, tem jačja bodi naša odpornost in moralna sila.

—g Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga v Celju ima svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 15. februarja 1936 v okoliški deški narodni šoli v Celju ob 14.30.

TOVARISI IN ZADRUŽNIKI.

1. Poslušajte se v prvi vrsti učiteljskih gospodarskih ustanov.
2. Nalagajte denar v lastna podjetja, ker tako pride dobiček zopet v stanovsko korist.
3. Materialne izdatke uporabljajte v prvi vrsti v korist lastnih gospodarskih ustanov.

Tovariši! S tem bomo dvignili veljavo in kredit ustanov.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

—g Darujmo za »Hrenov kamen!« Tovariši in tovarišice! Nepriznani nas je zapustil sredi svojega delovanja predsednik Učit. doma v Mariboru, njega ustanovitelj in pravi oče. Ne bom na tem mestu opisoval njegovih zaslug in žrtv za ta dom, saj so itak vsakomur znane, kdor se je količkaj zanimal za Učit. dom. Tovariši Hren si je s tem domom sam postavil najlepši in najtrajnejši spomenik. Še na smrtni postelji mu je bil vedno v mislih Učit. dom, ki ga je sam imenoval svoje »življenjsko delo«. — Ko smo že tolikih umrlih tovarišev spomin počastili z nabiranjem za njihov »kamen UD«, smatram za tem večjo našo dolžnost, da poskrbimo za čim častnejši »kamen« tovariša Hrena. Zato pozivam vse njegove znance in prijatelje, zlasti pa učiteljska društva, da poklonijo v počastjenje Tonetovega spomina primeren znesek Učit. domu v Mariboru.

M. Kožuh, blagajnik.

—g Izkaz dosedanjih prispevkov za »Hrenov kamen«: Rajšp Josip, šol. upr. v p., Krčevina Din 100.—, Hočevar Ciril in Marica, učit., Maribor, Din 100.—, Womer Ivan, upr. dečjega doma, Maribor, Din 100.—, Lukman Ivan, šol. upr. v pok., Maribor, Din 100.—, Blažič Stefan, uč., Studenci, Din 100.—, Lovše Ivan in Milka, upr. UD, Maribor, 100 Din, Černovšek Mara, uč., Maribor, Din 100.—, Mešček Josip in Ana, šol. upr. v p. in učit., Krčevina, Din 100.—, Kožuh Mirko, šol. upr. v p., Maribor, Din 100.—, Tomažič Ivan, sr. šol. nadz., Maribor, Din 50.—, Feinig Ivan, š. upr., Maribor, Din 50.—; Učit. tiskarna v Ljubljani, Din 500.—, Planer Albert, š. upr., Sv. Pavel pri Preboldu, Din 50.—, Grmovšek Miloš, sr. šol. nadz., Slovenjgradec, 100 Din, Lojze Strašnik, lastnik tiskarne, Maribor, Din 100.—, Julija in Minka Miklič, učit., Gomilsko, Din 100.—, Franjo Haberman, strok. učit., Maribor, Din 150.—, ošobje Učit. knjižarne, podr. v Mariboru, Din 200.—, Karl Mavrič, š. upr., Gornja Radgona, Din 100.—, Franja in Šimen Vodenik, šol. upr., Kranj, Din 150.—, Tomaž Stani, učit. v p., Ruše, Din 50.—, Skupaj Din 2500.— Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala!

M. Kožuh, blagajnik.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za mesec januar 1936. Darila: Za »Pestevskov kamen«: Ledinek Makso, kaplan v Zalcu, Din 50.—, — Za »Pestevskov kamen« je došle darovanih Din 680.— JUU, sekcija Ljubljana, gosp. ods., Din 5000.—, Deležnina: zadnjikrat je bilo pomotoma izkazanih Din 30.—, namesto Din 160.—, — Gospodarska podjetja: zemljevidi Din 6169.—, slike Din 172.—

—g Občina Studenci za »Učit. dom« v Mariboru. Na predlog obč. odbornika tov. Vranca sta občina in kraj. šol. odbor v Studencih darovala v spomin častnega občana Antona Hrena — namesto cvetja na njegovo krsto — Din 300.— za »Učiteljski dom« v Mariboru.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. Tečaj, ki se je vršil od 2-4. t. m. je pokazal, da je med članstvom UPZ še mnogo idealizma. Še nikdar ni bilo na tečajih tako vzorne discipline in reda. Zato smo mogli na tečaju ponoviti star program ter nastudirati del Roženic. Žal, da ni bil odziv od strani basov tak, kot ostalih pevcev. Vse udeležence bolgarske turneje — ki niso bili na tečaju prisotni — vljudno vabimo, da se udeležijo turneje Murska Sobota—Ljutomer—Ptuj, ki se bo vršila 7. in 8. marca t. l. Pred nastopom ne bomo imeli posebnega tečaja, pač pa kratko vajo po prihodu vlaka v Mursko Soboto. Note prejmete pri tej vaji.

Payci, ki jim je prikladna Ljubljana kot odhodna postaja, odpotujejo ob 7.22. vlakom, ki odpelje iz Ljubljane ob 7.22. Ostali se nam pridružijo med potjo na svojih najbližjih postajah. Vozni listek si kupi vsak zase. Tov. blagajničarka pa obračuna s posamezniki v vlaku.

Šolski radio

—r XVIII. Torek 18. februarja bo pripovedovala gđ. Manica Komanova pestre predpustne šale in povesti. — I.—III.

Petek 21. februarja bo priredil g. Arnošt Adamič dyogovor: Drobno kolesje velike narave. K temu dyogovoru je podal tele misli: »Vse je osnovano iz neskončno majhnih delcev, najsi so to stanice, atomi ali molekuli. To drobno kolesje žene sončna toplota, pravir vse energije, preosnovalka gmete, ki nikoli ne mine, ki se vedno presnavlja in ki se nam prikazuje v najbolj pestrih slikah. Vse stremi po harmoniji, nobene zmote ni v velikem stvarstvu, tiho, počaje, pa tudi strahotno bobneče teče drobno kolesje velike narave od vekomaj do vekomaj.« — Pogovarjata se stric in Marko. — II.—III.

Petek 14. februarja bo govorila ga. Slava Kristan-Lunaček: »Kako si mladina ohrani vid.« Razpored: 1. Razširjenost kratkovidnosti med šolsko mladino. 2. Vzroki: a) dedni momenti; b) drža pri pisanju in čitanju; c) nepravilne šolske klopi; d) lega zvezka; d) pisarnice; f) razsvetljava.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 16. februarja ob 15. uri predavanje: »Kaj nam prinaša novi zadrugi zakon?«; g. Basaj.

Stanovska organizacija JUU Iz Izvršnega odbora

—iz Ivanu Dimniku, predsedniku Jugoslovenskega učiteljskega združenja — Beograd. Sa današnje skupštine učitelja sreza stolačkog pozdravljamo Tebe i cijeli izvršni odbor i odajemo Vam priznanje i hvala na stavu u odbrani naših interesa. Uverjavam Vas da ćete uvek u takom poduhvatu naići na podršku učiteljstva. — Predsednik Golubić.

—iz Predsedniku Jugoslovenskega učiteljskega združenja — Beograd. Učitelji sreza kosovo-mitrovačkog sa svoje sednice pozdravljaju Vas sa željom da u svome plodnom započatom radu istrajate. — Predsednik: Đorđe Božović.

—iz Jugoslovensko učiteljsko združenje sekcija za Drinsku banovinu pismom od 29. januara izveštava: »Za konkurs za izradu nastavnog plana i programa Upravni odbor ove sekcije na svojoj sednici od 24. o. m. odobrio je 1000 (jednu hiljadu) dinara koja će se svota doznačiti ovih dana.« — Izvršni odbor ističe i ovaj primer, zahvaljuje i drugarski pozdravlja.

Iz društva Vabila

—JUJ — Sresko DRUŠTVO MURSKA SOBOTA. Seja ženskega odseka se bo vršila v nedeljo, 16. febr. t. l. ob 9. tri dopoldne v osnovni šoli v Murski Soboti. Razgovor: Učiteljice in stanovska organizacija. — Vse tovarišice so iskreno vabljene!

Poročila

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DESNI BREG je zborovalo 23. novembra 1935. in 18. januarja 1936. ob udeležbi 73%.

Tov. predsednik Petrovič Simon je pozdravil zborovalce in podal obširno situacijsko poročilo, nakar je članstvo prešlo na uredbo o znižanju prejemkov, ki režejo tako globoko v naše življenje, da bomo prisiljeni odreči si vsega razen hrane in najpotrebnejšega oblačila. Tov. predsednik je poudaril prizadevanje naše organizacije za ukinitev te uredbe, katera se bo sigurno vsaj omilila na znosno mero.

Sledila je živahna debata o hospitaciji na šoli tov. predsednika v Marija Brezju in ki je posegla tudi še na poset šole pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Članstvo je soglasno ugotovilo, da sta obe šoli na visoki razvojni stopnji sodobne pedagogike. Sv. Lovrene je tipičen primer trške šole v lesno-industrijskem področju, za kar ima posebne zasluge tov. Lavrič, šola tov. Petroviča v Brezju pa je tip narodne šole v kmečkem okolju dravškega polja, kar prihaja pri pouku v polni meri do izraza. — Pri tej priliki nam je tov. Vrane prav nazorno prikazal bistvo predmetnega, delovnega, koncentričnega in strnjene-

ga pouka, to je štirih stopenj pouka, ki ga zasledimo danes, izmed katerih pa odgovarja sodobnim predpisom strnjeni pouk.

Proračun za prih. leto je po dolgi debati ostal lanski, vodstvo sekcije pa prismo, naj svoje izdatke zniža in opusti vse, kar se opusti da.

Tov. Vrane je podal obširno poročilo o delu anketnega odbora za nove šolske čitanke, tov. Šesko in tov. Petrovič pa o glavni skupščini v Sarajevu.

Na drugem zborovanju 18. januarja t. l. pa je bila po situacijskem poročilu in prečitavanju dopisov sprejeta soglasno sledeča resolucija:

»Učiteljsko društvo za Maribor desni breg, je, zbrano na svojem rednem sestanku dne 18. januarja 1936. premetrilo energično postopanje vodstva centrale JUJ ob priliki oktobrskega znižanja uradniških plač. Članstvo soglasno odobrava akcijo za ohranitev stanovskih pravic učiteljstva in obžaluje, da ni bilo mogoče uspeti v celoti. Z začudenjem je vzelo članstvo na znanje afront g. Milojevića, predsednika Zagrebskega učit. društva »Edinstvo« proti predsedniku JUJ, tov. Dimniku. Obsojamo tako tovarištvo, in odobravamo zahtevo, da se zadeva razčisti pred stanovskim razsodiščem. Članstvo društva slej ko prej izraža predsedniku tov. Dimniku popolno zaupanje, z željo, da tudi v bodoče z vso vmeno zastopa in brani naše stanovske pravice.«

Z ozirom na polemike dnevnega časopisa je bila sprejeta naslednja resolucija: »Del dnevnega časopisa napada JUJ — sekcijo Ljubljana, da ni zaščitilo nekaterih svojih članov pri svoječasni krivičnih premetitvah pod prejšnjimi vladami. Oni tovariši in tovarišice, ki so bili člani JUJ in so iskali zaščite, so isto v polni meri dobili in v mnogih slučajih z uspehom, a vkljub temu danes ne smatra niti eden potrebnim, da bi povedal javnosti resnico, koliko je za nję storilo JUJ — sekcija Ljubljana v onih časih, ko jim je bila pomoč JUJ dobrodošla.«

Izpopolnjeni so bili odseki in sklenjeno, da se sres. učit. knjižnica premesti na šolo v Studence, kjer bo odslej poslovala.

Prihodnje zborovanje bo dne 15. februarja t. l. v Mariboru.

Predsednik: Petrovič Simon. Tajnik: Šesko Ivan.

+ JUJ SRESKO UCITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZA CRNOMELJ IN METLI-KO je zborovalo dne 7. decembra ob 13. uri v Crnomlju. Po pozdravu in otvoritvi s strani tov. predsednika je podal svoj referat tov. Kugler, ki je referiral o temi »Koncentracijski pouk s posebnim ozirom na razmere v Beli Krajini. Tov. predavatelj nam je podal strnjeno učno snov za en teden. Poslušalci so mu bili hvaležni za njegov trud in dober namen, sam pa je pozval po končanem referatu mlajše tovariše, da si kdo izmed njih sestavi podoben referat za prihodnje zborovanje iz lastnega šol. okoliša. Po referatu se je razvila krajša, a dostojna debata, tekom katere so poudarjali mnogi tovariši-ice, da skoro vsakdo postopa po načelih strnjene pouka.

Tov. predsednik je podal nato izčrpno situacijsko poročilo, ki ga je izpopolnjeval s čitanjem važnih okrožnic. Ob tej priliki je prečital tov. tajnik resolucijo, ki se nanaša na »Uredbo« in na razpravljanje o tej uredbi, glasi se:

»Na spontano željo vsega našega članstva naprošamo JUJ sekcijo za dravsko banovino v Ljubljani, da pokrene vse potrebno na merodajnih mestih, da se Uredba o znižanju prejemkov drž. in samoupravnih uslužbencev, objavljena v Služ. novinah kraljevine Jugoslavije z dne 19. 9. 35 št. 217/III. 520, ukine!

Ta uredba je posegla tako globoko v življenjske interese nameščencev in upokojencev, da jim ogroža tudi najskromnejšo eksistenco. Ker jemlje nova uredba rodbinsko doklado za ženo in zmanjšuje doklado za otroke, zadeva posebno težko poročene nameščence, zlasti one s številno družino in v nižjih položajih — posebno onega na deželi. Podočeljski nameščence je pri vseh nabavkah vezan izključno na malega trgovca in obrtnika v svojem kraju, ki je brezkonkurenčen z ozirom na cene in kvaliteto blaga.

Enako temu so tudi njegovi izdatki v svrhu samozabrazbe in duhovne hrane neprimerno večji od onega v mestu, ki ima vse to na razpolago po raznih čitalnicah in knjižnicah.

Uredba je močno razburila članstvo, ki z zaskrbljenjem gleda v svojo in svoje družine bodočnost. Solidariziramo se z vsemi ukrepi, ki jih bo podvzela naša centralna uprava, kakor tudi uprava sekcije Ljubljana na pobudo in spontano željo vsega članstva. Centralni upravi JUJ v Beogradu in sekcijijski upravi JUJ v Ljubljani izrekamo soglasno zaupnico, ker smo prepričani, da so s svojim dosedanjim delom najučetneje izvršili odredbe naših pravil, potrjenih po resornem ministru, ki služijo procvitu šolstva, napredku naroda in države.

Zborovalci so sprejeli gornjo resolucijo soglasno, dostavljena pa je bila min. prosvete 17. okt. l. l. Učiteljstvo je bilo seznanjeno z vsemi važnimi okrožnicami in z delom odbora.

Živa debata pa se je vnela ob poročilu tov. blagajnika radi tega, ker so bili vsi dolžniki izročeni odvnetiku v iztirjanje. Ta postopek ni delo tov. blagajnika, temveč je to sklep odbora seje od meseca junija; vendar pa je odbor zadržal izvršitev tega sklepa celih šest mesecev v dobri nadi, da bodo dolžniki izvršili svojo dolžnost; ker tega oni niso izvršili, moral je izjaviti svoj sklep pač odbor — torej tu brez zamer! Pomislite vendar tovarišice, da znaša ta dolg članstva nampram društvu 9200 Din (devetisočdvesto dinarjev) in kako naj vendar društvo izpolni svoje obveze nampram sekciji?